E greu să spui adevărul, să-l asculţi e şi mai greu, iar să-l faci înţeles e cel mai greu. **(Hagop Baronian)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
22 octombrie
2010
Anul IX
nr. 39 (346)
8 pagini – 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Problemele constituţionalismului abordate de viitorii jurişti

pag. 3

Tinerii jurişti militează pentru o lume mai bună

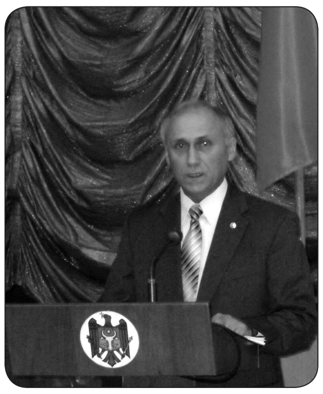
pag. 4

Primele case pentru sinistraţii din Hînceşti vor fi date în exploatare începînd cu 2 noiembrie

pag. 5

Juriştii din Republica Moldova şi-au consemnat ziua profesională

Tradiţia de a sărbători Ziua Juristului a împlinit pe 19 octombrie curent, frumoasa vîrstă de 10 ani. Consemnarea Zilei profesionale a Juristului reprezintă un semn de înaltă apreciere şi îndreptăţire morală, atît pentru acei care stau la straja ordinii şi înţelepciunii, promovînd valorile democraţiei, cît şi pentru cei care veghează asupra formării tinerilor jurişti ca specialişti profesionişti.

Recunoscînd aportul juriştilor la edificarea statului de drept prin promovarea valorilor sociale supreme, a legalităţii şi echităţii sociale, prin executarea justiţiei şi apărarea demnităţii omului, a drepturilor şi libertăţilor lui, Ministerul Justiţiei în parteneriat cu Uniunea Juriştilor din Moldova a organizat, pe 16 octombrie, o manifestare solemnă dedicată celor care au ales ca destin să slujească legii. La eveniment au participat: conducerea de vîrf a statului, personalităţi marcante din justiţia naţională, (judecători, procurori, avocaţi, notari, executori judecătoreşti etc.) oaspeţi de peste hotare, profesori şi studenţi de la facultăţile de drept, pentru care sala mare de festivităţi a Palatului Republicii din Chişinău s-a dovedit a fi neîncăpătoare.

În alocuţiunea de deschidere, Gheorghe Avornic, preşedintele Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor din Moldova, a reiterat rolul hotărîtor al justiţiei în reglementarea relaţiilor dintre cetăţeni, putere şi realitate. „Dacă justiţia este adevăr în acţiune, conform spuselor unui mare filozof, cu cea mai mare certitudine putem afirma că anume acest sistem plurivalent constituie garantul demnităţii umane, asigurat de către acel protector pentru care afirmarea binelui şi a echităţii va rămîne crezul în viaţă – Juristul.

Juristul este chemat să facă astfel încît ponderea relelor să scadă, lăsînd locul lucrurilor bune, deoarece anume el, prin prisma personalităţii şi a integrităţii sale, presupune neapărat responsabilitatea pentru respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului. Or, respectarea dreptului fundamental al persoanei constituie indispensabilitatea unei democraţii în ascensiune", a mai precizat Gh. Avornic.

În mesajul său de felicitare adresat tuturor juriştilor din Republica Moldova, preşedintele UJM apreciază profesionalismul celor care în pofida impedimentelor existente îşi îndeplinesc cu bună-credinţă nobila activitate de jurist, reuşind să facă faţă marilor provocări ale timpului, exprimîndu-şi convingerea că lucrurile pot fi schimbate în bine.

„Avem toate premisele de a recîştiga încrederea cetăţeanului de rînd în puterea justiţiei. Deoarece sîntem în slujba cetăţeanului, avem obligaţia morală de a face o justiţie dreaptă şi rapidă, oferind soluţii pentru a împăca ideile, viziunile diferite pe care le implică complexa activitate de jurist. A sluji legii înseamnă a apăra demnitatea omului, a legalităţii şi echităţii sociale. Acum, mai mult ca oricînd, avem şansa şi nu trebuie să ratăm ocazia de a ne conjuga eforturile întru asigurarea supremaţiei legii, protejînd şi îmbunătăţind totodată, idealurile profesiei de jurist ca o chemare pentru serviciul public, pentru că facem parte dintr-un sistem care trebuie să fie unul de elită, a cărui responsabilitate este asigurarea echilibrului dintre lege şi realitate, întru stabilirea adevărului crucial. Acest fapt va conduce la reaşezarea puterii judecătoreşti în sistemul de valori al societăţii", a mai subliniat Gh. Avornic.

Prezent la eveniment, Alexandru Tănase, ministrul Justiţiei, a evidenţiat că meseria de jurist este una nobilă, de un înalt prestigiu social, dar în acelaşi timp comportă şi o înaltă doză de responsabilitate. De modul cum înţeleg cei care au absolvit facultăţile de drept, să-şi exercite obligaţiunile, depinde şi încrederea societăţii în instituţiile statului. De asemenea, A. Tănase a remarcat că sărbătoarea profesională a oamenilor legii oferă posibilitatea reprezentanţilor diferitor verigi

ale justiţiei de a se întîlni şi discuta, de a reflecta profund asupra realizărilor obţinute, precum şi asupra a ceea ce urmează de făcut, în mod inevitabil şi asupra problemelor care continuă să persiste în interiorul sistemului judiciar. În mesajul său, ministrul Justiţiei a evidenţiat reuşitele, dar şi lacunele fiecărei instituţii care asigură viabilitatea şi funcţionalitatea justiţiei. În această ordine de idei, de o atenţie aparte s-au bucurat magistraţii Curţii Constituţionale, dar şi ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanţii Procuraturii Generale şi cei ai Departamentului Instituţiilor Penitenciare, avocaţii şi notarii. Alexandru Tănase şi-a încheiat discursul parafrazîndu-l pe Marin Preda: Dacă justiţie nu e, nimic nu e.

Preşedintele interimar al statului, Mihai Ghimpu, jurist de profesie, a felicitat şi el pe toţi cei care au îmbrăţişat meseria de jurist sau care urmează să o facă. Şeful statului a reamintit că astăzi ca niciodată rolul şi locul juristului în societate este foarte important.

„Cred că noi, juriştii, sîntem capabili să mergem înaintea celorlalte profesii, inclusiv a politicienilor. Să arătăm noi drumul, să arătăm că am obţinut această profesie pentru că vrem să facem dreptate", a declarat şeful statului.

„Înţeleg că este foarte greu să vorbeşti despre stat de drept, despre dreptate atunci cînd condiţiile de muncă sînt proaste, cînd salariile sînt mici. Dacă noi vom pune la punct funcţionalitatea legii, şi nu va dirija banul şi funcţia, sînt convins că şi judecătorii, şi procurorii şi ceilalţi reprezentanţi ai sistemului judiciar vor avea condiţii şi salarii bune, dar să nu uităm că toate acestea depind, în mare măsură, de această mare şi frumoasă armată de jurişti din Republica Moldova", a punctat Mihai Ghimpu.

(Continuare înn p. 4)

Flash

Săptămîna ONU

În perioada 18-23 octombrie 2010, ONG-urile din Rețeaua OMCT desfășoară Săptămîna ONU prilejuită de Aniversarea a 65 de ani ai ONU.

Potrivit poetei Renata Verejanu, liderul OMCT, au fost create noi structuri pentru adolescenți și tineret, gestionate de ei înșiși.

Pe parcursul Săptămînii ONU au fost create cluburi UNESCO și Cluburi ale Consiliului Europei în mai multe instituții de învățămînt, atît în capitală cît și în alte localități ale țării.

Astfel, cîte un Club al Consiliului Europei și cîte un Club UNESCO au fost create în Liceul „Emil Nicula” din Mereni, Anenii Noi și la Colegiul de Construcții din Chișinău.

În fiecare dintre noile structuri de tineret, s-a înscris elita acestor instituții de învățămînt.

Elevii și studenții și-au ales liderii, prin vot, din mulțimea doritorilor de a fi membri, de a activa în calitate de voluntari.

Evenimentele s-au transformat în adevarate sărbători la care au participat sute de elevi și studenți.

Peste 30 de elevi sînt noi membri ai mișcării UNESCO, și peste 50 de tineri s-au angajat să promoveze în rîndul semenilor săi politicile și activitatea Consiliului Europei.

Săptămîna va culmina cu un Concert de binefacere – un spectacol extraordinar, care se va desfășura pe 23 octombrie 2010, la Palatul Național.

Examen auto fără corupție!

Centrul de examinare a conducătorilor auto a fost modernizat. Sala de examinare pentru proba teoretică, dar și automobilele la volanul cărora solicitanții de permis își dovedesc măiestria, au fost echipate cu camere video de supraveghere.

Examenul teoretic are loc într-o sală cu pereți transparenți. Testarea poate fi urmărită și din exterior, pe monitoare TV. Candidații care s-au pregătit bine, pot sta liniștiți, ceilalți, însă, trebuie să mai pună mîna pe carte.

Fiecare automobil este dotat cu trei camere video. Datele înregistrate se păstrează pe un server.

Modernizarea a costat peste două milioane de lei, sumă plătită de Întreprinderea de Stat Registru. Acum, centrul respectă standardele europene de testare a șoferilor.

Moldovenii născuți pînă în 1970 își pot recupera banii pierduți la Banca de Economii

Banca de Economii restituie o nouă tranșă din depozitele făcute de moldoveni în perioada sovietică. Indexările pot fi ridicate în prezent de deponenții născuți pînă în 1970, care au depus cereri de recuperare a banilor pînă la 1 septembrie 2010, iar începînd cu 18 octombrie, pot depune cereri și cei născuți pînă în 1991. Banii vor fi plătiți din 2011.

Într-un comunicat difuzat de Ministerul Finanțelor se precizează că beneficiarii se pot adresa la toate subdiviziunile Băncii de Economii. În total, guvernul va oferi foștilor deponenți 85 de milioane de lei. Cei care aveau pe cont de pînă la o mie de ruble, pot recupera economiile în raport de unu la unu. Suma care, însă, depășește acest plafon, este indexată în raport de un leu pentru două ruble și 50 de copeici. Precizăm că în perioada sovietică cu o rublă se puteau cumpăra cinci pîini. În prezent, cu un leu nu cumperi decît cinci cutii de chibrituri.

Iată ce propune UE Rusiei pentru reunificarea RM

Uniunea Europeană propune Rusiei să renunțe la susținerea pe care o acordă regimului separatist din transnistria, deoarece garantează aderarea Republicii Moldova la blocul european, dacă va fi reunificată. În acest schimb, UE a cerut discutarea noii arhitecturi de securitate în Europa propuse de Moscova.

Asta după ce, reprezentantul permanent al UE în Republica Moldova, Kalman Mizsei, a declarat recent că Rusia ar trebui să-și încheie operațiunea de menținere a păcii în Transnistria, iar formatul de negocieri existent în care Rusia și Ucraina sînt mediatori să fie modificat pentru ca UE și SUA să obțină același statut. Propunerea europeană, inițiată de Germania, vizează transformarea UE și SUA, care în prezent au statut de observatori – în mediatori activi în cadrul negocierilor de pace. Conform viziunii UE, transnistria ar urma să obțină o serie de avantaje economice și un statut de autonomie în cadrul Moldovei dar și perspectiva integrării europene alături de Chișinău.

Subiectul închiderii conflictului înghețat din Republica Moldova urmează să fie discutat la summitul ruso-germano-francez, ce va avea loc săptămîna viitoare la Deauville.

Mihai Ghimpu a avut o întrevedere cu Președintele Corporației „Provocările Mileniului”

Pentru Republica Moldova este foarte importantă asistența acordată prin intermediul Programului Guvernului SUA „Provocările Mileniului”, deoarece permite nu numai implementarea unui șir de proiecte majore pentru țara noastră, dar constituie și un semn de apreciere a politicilor democratice ale actualei guvernări, a declarat Președintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, președinte al Parlamentului, în cadrul întrevederii cu Daniel Yohannes, Președintele Corporației „Provocările Mileniului”, potrivit Serviciului de presă al Președinției.

Mihai Ghimpu a mai menționat că, cooperarea în cadrul programului respectiv consolidează parteneriatul strategic pe care Republica Moldova dorește să-l construiască cu Statele Unite ale Americii în diferite domenii de colaborare.

În opinia șefului statului, implementarea proiectelor de tranziție la o agricultură performantă și reabilitarea rețelei de drumuri, pentru care au fost alocate de Guvernul SUA 262 milioane de dolari, sau altor programe comune, va avea un efect transformator asupra economiei Republicii Moldova, încurajînd și stimulînd interesul companiilor atît americane, cît și europene de a investi în țara noastră.

„Avem nevoie de investiții străine directe, mai cu seamă că după alegeri sîntem siguri că vom avea o stabilitate politică, care ne va permite să realizăm toate programele de modernizare a Republicii Moldova”, a accentuat Mihai Ghimpu.

În cadrul dialogului, Președintele Mihai Ghimpu a mai specificat că pentru Republica Moldova este foarte importantă și semnarea Proiectului „Compact”, fiind reiterat angajamentul nostru ferm de a obține progrese semnificative în procesul de prevenire și combatere a fenomenului de trafic de ființe umane, astfel ca țara noastră să avanseze din categoria Tier 2 Watch List a Departamentului de Stat. „Indiferent de alegerile care urmează să se desfășoare în țara noastră, sîntem determinați să implementăm Proiectul „Compact” conform acordului și în termenii stabiliți”, a spus șeful statului.

Daniel Yohannes a accentuat că este satisfăcut de stadiul de implementare a proiectelor, menționînd că Republica Moldova intră în lista celor 20 de state-model, în care Corporația „Provocările Mileniului” implementează programele sale, datorită politicilor bune de guvernare. „Toate proiectele, care urmează a fi implementate în Republica Moldova, sînt în beneficiul populației. Vom depune toate eforturile, în comun cu autoritățile moldave, ca peste o perioadă de timp cetățenii să simtă aceste beneficii la modul practic”, a specificat oficialul american.

Președintele Corporației „Provocările Mileniului” a apreciat eforturile conducerii Republicii Moldova în procesul de democratizare și dezvoltare a țării, menționînd că aceasta va beneficia și în continuare de susținere pe toate dimensiunile.

Vlad Filat a primit Medalia de Onoare pentru implementarea reformei judiciare

Pe 18 octombrie, la Chișinău, a fost inaugurată Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova. La eveniment au participat prim-ministrul Vlad Filat, căruia i-a fost înmînată Medalia de Onoare pentru implementarea reformei judiciare, ministrul Justiției, Alexandru Tănase și Roman Talmaci, președintele Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești. Vlad Filat a menționat că reformarea sistemului de executare și a sistemului judecătoresc în ansamblu este una din prioritățile actualului guvern și apreciază rolul și insistența Ministerului Justiției în vederea promovării reformei sistemului de executare judecătorească. Prim-ministrul a chemat executorii judecătorești privați să activeze într-o asemenea manieră, încît actul judecătoresc să aibă finalitate de la pronunțarea sentinței pînă la executarea acesteia. „În acest proces contribuția dumneavoastră este extrem de importantă”, a subliniat Vlad Filat.

Potrivit premierului, circa o jumătate din numărul condamnărilor Republicii Moldova la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului au fost din cauza neexecutării deciziilor judecătorești.

Alexandru Tănase a spus că inaugurarea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești este punctul culminant al reformei pentru întreg sistemul judecătoresc, reformă care implică și un înalt grad de responsabilitate a executorilor judecătorești. Potrivit ministrului Justiției, startul acestei reforme a fost dat încă în anul 2000, dar ea a fost stopată în 2001, odată cu venirea comuniștilor la putere. „Acum, peste 9 ani, guvernul a reușit să finalizeze această reformă”, a spus Alexandru Tănase.

Adrian Stoică, secretar general al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești, i-a înmînat prim-ministrului Republicii Moldova Vlad Filat Medalia de Onoare pentru implementarea reformei judiciare și, în special, în sistemul de executare judecătorească. În cadrul evenimentului au fost înmînate și legitimații de executor judecătoresc.

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a fost constituită prin Hotărîrea primului Congres al executorilor judecătorești, care a avut loc la 21 septembrie 2010. Prin hotărîrea aceluiași congres, data de 21 septembrie a fost declarată Ziua Executorului Judecătoresc.

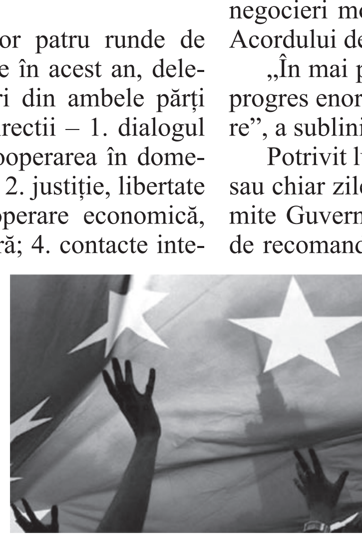
MOLDOVA S-A PLASAT PE ULTIMUL LOC ÎN RÎNDUL A 40 DE STATE EUROPENE ÎNTR-UN RATING PRIVIND BUNĂSTAREA

Bunăstarea medie a unui cetățean al Moldovei constituie 2,5 mii dolari SUA, cu 200 de dolari SUA mai puțin decît bunăstarea unui cetățean al Ucrainei, care ocupă penultimul loc în rating, potrivit raportului Global Wealth 2010, dat publicității de banca elvețiană Credit Suisse. Cu toate acestea, în ultimii zece ani, potrivit raportului, moldovenii și-au majorat veniturile de circa 4 ori, în timp ce ucrainenii – de 3 ori. Bunăstarea unui român este de 12,4 mii dolari SUA, a unui rus – peste 10 mii dolari SUA, în creștere de 6 ori față de anul 2000, iar al unui belarus – 6 mii dolari SUA, în creștere cu aproximativ 3 ori, arată date ale Credit Siusse. Experții Credit Suisse au calculat că, în total, în perioada 2000-2010 bunăstarea fiecărui locuitor al planetei a crescut cu circa 40%, fiind evaluată la circa 200 trilioane dolari SUA. În medie, fiecare locuitor al mapamondului a devenit mai bogat cu 43% și înscrie o bunăstare evaluată la 43,8 mii dolari SUA.

Negocierile Acordului de Asociere dintre RM și UE s-au încheiat pentru acest an

Negocierile Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană s-au încheiat pentru acest an cu patru runde. Cea de-a cincea rundă de negocieri va avea loc tocmai în luna ianuarie 2011.

Pe parcursul celor patru runde de negocieri, desfășurate în acest an, delegațiile de negociatori din ambele părți s-au axat pe patru directii – 1. dialogul politic, reforme și cooperarea în domeniul politicii externe; 2. justiție, libertate și securitate; 3. cooperare economică, sectorială și financiară; 4. contacte interumane.

Ministrul moldovean de Externe, Iurie Leancă, a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că Republica Moldova a avansat pe fiecare direcție în parte.

„A fost un an deosebit pentru dialogul dintre noi și UE, de o consistență impresionantă”, a menționat ministrul, care a precizat că Guvernul de la Chișinău este în așteptarea concluziilor Consiliului de miniștri ai Afacerilor Externe, care va avea loc pe 25 octombrie la Luxembourg.

Negociatorul european Gunnar Wiegand, reprezentantul Uniunii Europene pentru relațiile cu Rusia, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, a lăudat rezultatul celor patru runde de negocieri moldo-comunitare în privința Acordului de Asociere.

„În mai puțin de un an a avut loc un progres enorm în activitatea de negociere”, a subliniat oficialul european.

Potrivit lui, în următoarele săptămîni sau chiar zile Comisia Europeană va remite Guvernului de la Chișinău o serie de recomandări-cheie pentru demararea negocierilor privind crearea zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător.

„Rămînem ferm angajați în procesul de liberalizare a regimului de vize și în soluționarea diferendului transnistrean”, a mai subliniat Gunnar Wiegand.

Oficialul european a dat citire și unei declarații a Înaltului reprezentant al UE pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate, Catherine Ashton, care a salutat pasul Republicii Moldova de a ratifica Statutul Curții Penale Internaționale de la Roma, intrat în vigoare pe 12 octombrie curent.

Problemele constituţionalismului abordate de viitorii jurişti

De cînd se ştie, profesia de jurist are un statut distinct în societate. Juristul este perceput de oamenii ca fiind acel factor-cheie menit să asigure prin prisma valorilor sale buna funcţionare a întregului sistem social, iar consemnarea zilei profesionale a celor care militează pentru respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului constituie o oportunitate de a reflecta asupra locului şi rolului juristului în societate dar şi asupra felului în care acesta reuşeşte să răspundă marilor provocări ale timpului.

...Şi dacă juriştii consacraţi deja domeniului lor de activitate şi-au marcat ziua profesională printr-o meditare profundă asupra a tot ceea ce înglobează în sine sistemul de justiţie din Republica Moldova, tinerii, viitorii jurişti din ţara noastră nu s-au lăsat mai prejos consemnînd şi ei evenimentul respectiv la un nivel înalt.

Astfel, în contextul sărbătorii profesionale „Ziua Juristului”, aripa tînără a Uniunii Juriştilor în parteneriat cu Comisia Drepturilor Omului şi Protecţiei Sociale a Parlamentului Tinerilor şi Facultatea de Drept a Universităţii de Stat din Moldova (USM) au desfăşurat o serie de conferinţe ştiinţifice la care au participat personalităţii marcante din justiţia naţională şi nu numai, precum şi tineri de la facultăţile de drept, de la diverse instituţii de învăţămînt superior din ţară. Activităţile în cauză au fost premeditate astfel încît să cuprindă abordări din toate ramurile dreptului ca ştiinţă.

Şi parcă deloc întîmplător, în cadrul conferinţei de start au fost discutate subiecte care au vizat în special Dreptul constituţional. Or, şi criza constituţionlă cu care se confruntă Republica Moldova determină într-o măsură mai mare sau mai mică abordarea acestor tematici în mod prioritar. De asemenea, au fost analizate şi subiecte nu mai puţin importante ce ţin de teoria şi izvoarele dreptului.

În alocuţiunea de deschidere, Ion Cebanu, ministrul Tineretului şi Sportului, a evidenţiat importanţa discuţiilor asupra subiectelor care vizează Dreptul constituţional, dictată de realitatea actuală în care se află statul nostru de drept la capitolul constituţionalism.

Făcînd referire la importanţa şi rolul juristului în societate I. Cebanu, absolvent al Facultăţii de Drept a USM, a relevat că anume juriştii sînt cei care stau la baza cîrmuirii statului, deoarece studiile juridice facilitează încadrarea cetăţenilor în activitatea din celelalte sisteme ale societăţii, pentru că ele oferă premise reale de a cunoaşte care sînt principiile de funcţionare a tuturor organelor în stat.

Totodată, ministrul Tineretului şi Sportului a îndemnat viitorii jurişti să devină cetăţeni activi în mediul lor, astfel încît, Republica Moldova să înceapă a-şi forma elite.

„Un stat atîta vreme cît nu are elite, nu are viitor. Pentru a evolua, statul trebuie să aibă un scop bine definit, iar scopul îl formează elitele. Republica Moldova la ora actuală este în procesul formării acestor elite şi aici trebuie să nu uităm de un element foarte important – integrarea în Uniunea Europeană. Apropierea noastră de Europa va implica nişte cedări din drepturile noastre suverane şi atunci noi, în amalgamul naţionalităţilor care fac parte din UE vom fi parte a unei mari competiţii, pe care o vom putea cîştiga nu prin produsele noastre materiale căci, nu avem zăcăminte ca să putem concura cu alte state, însă avem ceea ce este mai important – potenţialul nostru uman şi aici, se pune accentul pe tineret care studiază în condiţii noi, libere ceea ce îi permite să vadă anumite avantaje şi dezavantaje”, a conchis I. Cebanu.

La rîndul său, Tudor Arnaut, prorector pe probleme studenţeşti din cadrul USM, prezent la eveniment, a îndemnat viitorii specialişti în domeniul justiţiei să urmze legea oricît de dură ar fi ea, astfel încît, statul să funcţioneze în beneficiul cetăţeanului. Totodată, el a apreciat diversitatea tematică şi actualitatea subiectelor puse în discuţie de către raportori.

Privind lucrurile prin prisma obiectivităţii, toate rapoartele prezentate au impresionat auditoriul prin tratarea minuţioasă şi bine argumentată a temei abordate. Discuţii aprinse şi interesante au generat în special rapoartele care vizau problematica regiunii transnistrene – aspect care încă ne mai doare, şi nu putem să nu menţionăm aici lucrarea lui Ion Bambuleac (Originile conflictului transnistrean), Victoriei Albu (Problematica statalităţii transnistrene), Tatianei Ţapu (Republica Moldova – stat unitar sau federaţie), studenţi ai Facultăţii de Drept a USM.

Cele mai bune rapoarte urmează a fi prezentate rectoratului USM pentru publicare.

Potrivit lui Vladimir Palamarciuc, preşedintele Departamentului Tineret al UJM scopul primordial al acestor conferinţe constă în atenţionarea studenţilor asupra necesităţii stringente de a ridica nivelul culturii juridice mai cu seamă în rîndul tineretului. „Consider imperios necesar dezvoltarea culturii juridice la tinerii din Republica Moldova, pentru că ei reprezintă viitorul societăţii. Cu toţii ne dorim o societate inteligentă, plină de ambiţie, dornică de a cunoaşte cît mai multe, căci ea, societatea are viitor doar prin cunoaştere”, a remarcat V. Palamarciuc.

Ideea organizării evenimentelor în cauză a fost salutată şi înalt apreciată atît de studenţii de la instituţia-gazdă cît şi de oaspeţi. Astfel, Veaceslav Cernolevschi, Alexandrina Robu, studenţi la Facultatea de Drept a USM, Ecaterina Macarevici, studentă la Facultatea de Drept a Universităţii Libere Internaţionale din Moldova (ULIM), au evidenţiat nu în ultimul rînd faptul că, aceste conferinţe oferă tinerilor şansa de a se cunoaşte între ei, de a face schimb de opinii, cunoştinţe, promovîndu-şi valorile, dezvoltîndu-şi prin discuţie personalitatea şi abilităţile oratorice atît de necesare unui jurist profesionist.

Irina BUREA
Foto: Alexandrina ROBU, Fac. Drept USM

Abordări conceptuale în domeniul Dreptului civil

Profesia de jurist este una dintre cele mai nobile şi mai prestigioase meserii, nu doar în Republica Moldova, dar şi în majoritatea statelor lumii. Anume juristul este cel care trebuie să fie un exemplu demn de urmat pentru toţi membrii societăţii, să pună în capul mesei legea şi dreptatea. Rolul acestei profesii în societate este nu numai de a executa şi de a studia legile existente, de a le elabora şi a le armoniza, ci este, mai întîi de toate, de a apăra demnitatea umană, de a face dreptate şi de a-i îndruma pe toţi pe această cale.

Drept urmare, juristul are un statut distinct în societate. O recunosc reprezentanţi ai sistemului judiciar şi cei ai mediului academic, politicieni, înalţi oficiali europeni, tineri jurişti în devenire şi simpli cetăţeni. Un argument în plus în favoarea acestei afirmaţii este şi faptul că de zece ani, juriştii din Republica Moldova îşi celebrează, pe 19 octombrie, ziua profesională, sărbătoare instituită prin decretul celui de-al doilea preşedinte al Republicii Moldova, Petru Lucinschi. Această ocazie oferă tuturor juriştilor oportunitatea de a se întîlni pentru a-şi împărtăşi succesele, dar şi de a căuta soluţii la problemele inerente.

Deşi sînt încă pe băncile universitare, tinerii de la facultăţile de drept tind să-şi perfecţioneze continuu cunoştinţele în domeniul ales. Astfel, pe 19 octombrie curent, la Facultatea de Drept a USM a avut loc o amplă conferinţă ştiinţifică prilejuită de sărbătoarea profesională a juriştilor, care a întrunit studenţi de la mai multe facultăţi de drept de la diferite instituţii de învăţămînt superior.

În cadrul respectivei conferinţe au fost puse în discuţie subiecte ce ţin de Dreptul civil, muncii ecologic, familiei etc.

Preşedintele Departamentului tineret al UJM, Vladimir Palamarciuc, moderatorul conferinţei, a dat start evenimentului, reamintind conţinutul Decretului Preşedintelui Republicii Moldova cu privire la instituirea sărbătorii profesionale a juriştilor şi a oferit cuvîntul invitatului de onoare, Constantin Bragoi, vicedirector al Departamentului de administrare judecătorească din cadrul Ministerului Justiţiei.

Reprezentantul ministerului a ţinut o lecţie succintă despre rolul şi locul de frunte pe care îl ocupă juristul în societate, indiferent de funcţia ce o deţine, reamintind că jurisprudenţa este un domeniu extrem de vast. „Nu veţi întîlni o organizaţie, fie publică, fie privată unde să nu existe un jurist care să contribuie în cel mai direct mod la funcţionarea acestei insituţii. Din acest considerent, profesia de jurist devine din ce în ce mai importantă şi mai necesară şi de profesionalismul juristului depind foarte multe. A fi jurist nu înseamnă a fi doar judecător, procuror, avocat, executor judecătoresc, notar – profesii prestigioase spre care probabil tind foarte mulţi dintre voi. A fi jurist înseamnă în primul rînd a cunoaşte şi a aplica corect normele legale indiferent de funcţia pe care o exercită acesta”, a precizat C. Bragoi.

Oaspetele de onoare a ţinut să remarce că realizările vin întotdeauna ca urmare a unui efort depus, a unei munci zilnice. El s-a arătat plăcut surprins de faptul că studenţii au decis să îmbine sărbătoarea cu desfăşurarea conferinţei, ceea ce le va oferi posibilitatea de a-şi împărtăşi cunoştinţele şi de a le aplica în practică.

Sergiu Baieş, şeful Catedrei Drept civil a ţinut şi el un discurs în faţa discipolilor. El a salutat ideea şi eforturile depuse de către studenţi întru organizarea conferinţei, menţionînd că asemenea evenimente constituie o premisă reală pentru potenţialii jurişti de a se cunoaşte reciproc sub aspectul discuţiilor, de a face schimb de informaţii şi de a-şi dezvolta abilităţile oratorice. „Practica dovedeşte că la asemenea forumuri vin cei mai buni dintre cei mai buni. Lucrul pe care o să-l faceţi aici este un prim pas în a vedea şi a vă orienta în ceea ce numim noi adevărata ştiinţă a dreptului”, a menţionat S. Baieş. El şi-a exprimat încrederea că în cadrul unor asemenea întîlniri, studenţii facultăţilor de drept vor reuşi să construiască o temelie durabilă care în viitor cu siguranţă le va fi utilă indiferent dacă vor activa în organele de drept sau nu. „Cred că nu există o profesie mai utilă în orice activitate decît cea de jurist, mai ales prin simplul motiv că prin multitudinea de discipline pe care le studiem, una este baza – Dreptul civil, care nu e altceva decît viaţa noastră de zi cu zi”, a punctat S. Baieş.

Conferinţa a continuat cu expunerea propriu-zisă a lucrărilor viitorilor specialişti în domeniul jurisprudenţei. Deşi reunite prin acelaşi compartiment, rapoartele prezentate s-au evidenţiat atît prin subiectele diverse abordate, anlizate profund cît şi prin modalitatea de expunere. Viitorii jurişti au dezvăluit şi au plasat pe ordinea de zi teme dintre cele mai arzătoare, care generează, chiar şi în rîndul profesioniştilor cu renume, dezbateri lungi şi discuţii în contradictoriu. Printre cele mai remarcabile lucrări, o vom menţiona pe cea a lui Vladimir Palamarciuc („Vînzarea-cumpărarea drepturilor litigioase”), a Valentinei Harmaniuc („Interpretarea şi calificarea contractelor”), a Tatianei Stratan („Asigurările obligatorii de asistenţă medicală şi drepturile de care nu ne folosim”) şi a Elenei Danu („Aspectele juridice ale posesiei”) etc.

Nu mai puţin captivante s-au dovedit a fi subiectele expuse de Victoria Juraveli („Managementul riscurilor de inundaţii”), Eugen Baltag („Statutul juridic de tînăr specialist în Dreptul muncii”), Adela Glodean („Contractul matrimonial”), Veaceslav Botnari („Clauza de hardship – concept şi aplicare”) ş.a.

Nu putem să trecem cu vederea nici raportul Danielei Cebuc, în care a fost analizată o temă actuală pentru societatea noastră: („Asigurarea egalităţii de şanse dintre femei şi bărbaţi în raporturile juridice de muncă”) sau pe cel al Victoriei Vahnovan („Aspecte medico-juridice ale eutanasiei”), şi al Lidiei Levinte („Statutul juridic al persoanelor care trăiesc cu HIV-SIDA”).

Junii oratori nu au dat răgaz de plictiseală colegilor din auditoriu, dînd dovadă de o documentare profundă, venind cu exemple concrete întru susţinerea ipotezelor formulate iniţial, relatînd situaţii similare ce au avut loc în alte state. Şi cei din sală au demonstrat că posedă o pregătire adecvată, conferinţa finalizînd tîrziu după miezul zilei, cu discuţii aprinse şi argumente pro sau contra ipotezelor expuse de către cei de la tribună.

Lilia STRÎMBANU

Tinerii jurişti militează pentru o lume mai bună

Multe din persoanele care nu sînt specializate în jurisprudenţă percep noţiunea de Drept penal ca fiind acea ramură a dreptului care are scopul de a studia normele juridice cu caracter represiv punîndu-se accentul în primul rînd pe sancţionarea infracţiunilor cu pedepse, însă nu este chiar aşa. De acest lucru ne-au convins tinerii jurişti întruniţi la una din conferinţele ştiinţifice care se înscrie în şirul de activităţi dedicate „Zilei Juristului", în cadrul căreia au fost abordate tematici care vizează Dreptul penal, Dreptul procesual penal, Criminalistica.

Astfel, discutînd cu viitorii jurişti, preocupaţi de fenomenul criminogen din societate, am ajuns la concluzia că importanţa Dreptului penal este dată de necesitatea imperioasă a apărării valorilor esenţiale ale societăţii pe care aceasta se întemeiază. În cadrul acestor valori, un rol aparte îl ocupă omul privit ca valoare socială supremă care trebuie să se bucure de ocrotirea penală sub toate aspectele sale.

În acest context, Cătălina Rebeja, studentă la Facultatea de Drept a USM a specificat că „încă din cele mai străvechi timpuri marii filozofi au susţinut că esenţa Dreptului penal şi mai cu seamă instituirea pedepsei penale nu este de a pedepsi fiinţa umană. De aici rezidă şi scopul primordial al ştiinţelor penale care constă anume în prevenirea săvîrşirii infracţiunilor de către oameni. Aceştia conştientizînd aplicarea pedepsei îşi vor da seama de răul pe care îl pot provoca societăţii, fapt ce îi poate determina să renunţe la comiterea infracţiunilor".

Totodată, Adela Glodeanu, studentă la Facultatatea de Drept a Universităţii Libere Internaţionale a evidenţiat că Dreptul penal ocupă un loc aparte în ştiinţa juridică, iar inexistenţa acestei ramuri cu siguranţă poate genera o degradare majoră a societăţii.

„Apărarea valorilor sociale este o datorie a fiecărui cetăţean, iar participarea la această conferinţă ne oferă oportunitatea de a identifica felul cum gîndesc ceilalţi oameni, cum se afirmă ei şi ce idei au pentru a face această lume mai bună", a mai subliniat raportoarea.

Şi de această dată subiectele abordate în cadrul conferinţei respective au impresionat prin analiză obiectivă, varietate, actualitate, ceea ce denotă că tinerii sînt preocupaţi de cele mai cardinale probleme cu care se confruntă societatea noastră.

„Resocializarea infractorilor", „Caracteristica criminologică a personalităţii infractorului", „Psihocriminalul", „Principiul umanismului în Dreptul penal", „Delicvenţa juvenilă", „Fenomenul corupţiei în Republica Moldova" etc., acestea sînt doar cîteva dintre temele prezentate de către participanţii la conferinţă, care au dat dovadă de o pregătire adecvată, făcînd faţă provocarilor (în sens pozitiv) venite din partea colegilor lor.

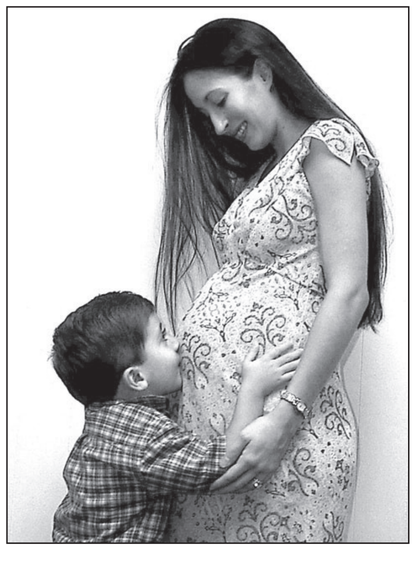
În cadrul prezentării rapoartelor, viitorii jurişti au discutat şi alte aspecte interesante precum: cazul fetiţei violate în vîrstă de 2 anişori care a şocat recent societatea noastră, renunţarea Republicii Moldova la pedeapsa cu moartea, pedepsele alternative privării de libertate etc.

Fiecare participant care a prezentat comunicări în cadrul conferinţelor dedicate Zilei Juristului a fost menţionat cu diplomă de participare.

Irina BUREA

Anchetele confidenţiale ale medicilor scot la iveală adevăratele motive ale deceselor materne

Tot mai multe femei din Republica Moldova mor din cauza complicaţiilor în timpul sarcinii sau la naştere. Specialiştii dau vina pe sărăcie, adresare tardivă la medic, costuri mari la unele servicii, dar şi pe îngrijiri neadecvate.

Pe parcursul anilor 2006-2008 în ţara noastră s-au înregistrat 29 de decese materne, dintre care de cele mai multe ori femeile aveau vîrsta între 20-24 de ani, potrivit unui raport de analiză confidenţială a mortalităţii materne în Republica Moldova.

Datele raportului, demonstrează că mortalitatea maternă în ţara noastră este mai scăzută decît în Armenia şi Kazahstan, spre exemplu, dar de cinci ori mai mare decît în statele Uniunii Europene.

Studiul mai arată că 6 din 10 femei decedate s-au adresat extrem de tîrziu după asistenţă sau au murit acasă, iar alte 4 din 10 gravide nu au fost la evidenţă antenatală.

„Din lipsa de informare, multe femei au ignorat unele semne de pericol ca hemoragia, durerile de cap, greaţa, voma şi nu s-au adresat urgent după ajutor medical. Totodată, multe posibilităţi de a salva femeile au fost ratate de către personalul medical", a declarat medicul obstetrician-ginecolog Stelian Hodorogea, conferenţiar universitar.

Potrivit expertului, sărăcia este unul dintre principalii factori care provoacă decesele materne, în special în mediul rural.

„Spre exemplu, rata decesului de avort în Republica Moldova este la fel ca în ţările unde avortul este interzis sau nu are cine îl efectua. O soluţie ar fi ca statul să acopere costul intreruperii sarcinii pînă la 12 săptămîni persoanelor social-vulnerabile. Am avut şi cazuri cînd femeia era indreptată la o instituţie republicană şi ea nu a plecat pentru că nu avea bani pentru transport", explică Stelian Hodorogea.

Raportul menţionat are la bază anchetele confidenţiale ale medicilor, completate în cazurile de deces matern. Studiul conţine şi o serie de recomandări pentru Ministerul Sănătăţii, catedrele USMF, asociaţiile profesionale, dar şi pentru fiecare lucrător medical în parte, de a acorda o asistenţă medicală mai bună.

„Noi sîntem pioneri în ţările ex-sovietice la capitolul implementării anchetei confidenţiale, bazată pe relatările personalului medical şi sperăm că experienţa noastră va fi preluată şi de alte ţări. Ne dorim să avem rezultate de la această modalitate de analiză a mortalităţii materne", a mai spus Stelian Hodorogea.

Juriştii din Republica Moldova şi-au consemnat ziua profesională

(Continuare din p. 1)

Printre invitaţii de onoare la manifestaţia solemnă au fost prezenţi şi Birute Abraitiene, reprezentantul special

al Secretarului General al Consiliului Europei şi Dirk Lorenz, Ofiţer Politic, Secţia Politică şi Economică, Delegaţia Comisiei Europene în Republica Moldova.

Birute Abraitiene a transmis un mesaj de felicitare din partea Consiliului Europei, în adresa tututror persoanelor profesioniste implicate în actul de justiţie. În opinia înaltului oficial european, marcarea sărbătorii profesionale a juristului reiterează recunoaşterea rolului pe care îl joacă sistemul judiciar în general şi juriştii în particular în societatea noastră. „Rolul pe care îl aveţi este unul crucial în construirea încrederii cetăţenilor faţă de stat, deoarece atunci cînd oamenii îşi pierd încrederea în stat, în instituţiile lui, în sistemul juridic, ei de fapt îşi pierd siguranţa în viitor", a declarat reprezentantul Consiliului Europei.

„De dragul menţinerii independenţei sistemului judecătoresc, trebuie să fiţi intoleranţi faţă de orice încălcări, comise poate chiar de către colegii dvs, deoarece doar un autocontrol, doar impunerea acestor mecanisme din interior poate să ducă la o stabilitate în acest domeniu", a mai precizat oficialul european.

El a vorbit şi despre reforma justiţiei, demarată acum un an de către Ministerul Justiţiei, precizînd că aceasta constituie un component foarte important şi o precondiţie pentru reforma economică, politică şi pentru calea de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

„O justiţie transparentă, imparţială, accesibilă pentru toată lumea sînt componentele-cheie pentru un stat democratic, bazat pe supremaţia legii", a menţionat reprezentantul CoE.

„Consiliul Europei este de părerea că reforma despre care vorbim a obţinut rezultate semnificative deja în acest an. Cu toate acestea, se mai solicită eforturi conjugate pentru a continua această reformă şi pentru a ne conforma totalmente la acele angajamente pe care RM şi le-a asumat la momentul cînd a devenit membru cu drepturi depline al Consiliului Europei", a precizat Birute Abraitiene.

În acelaşi context, Dirk Lorenz a reamintit că sfera justiţiei este una dintre priorităţile-cheie în relaţiile dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană, aducînd şi cîteva exemple în acest sens: dialogul pentru liberalizarea regimului de vize, lupta împotriva crimei organizate, combaterea şi prevenirea corupţiei, reforma şi ordinea publică, colaborarea dintre organele de forţă şi organele de drept. Oficialul s-a arătat plăcut impresionat de acel progres care a fost obţinut în procesul de negociere şi care ţine anume de capitolul sistemului judiciar. Acesta a menţionat că UE acordă sprijin ţării noastre în realizarea reformelor din sistemul judiciar şi a dat asigurări că va continua să o facă şi de acum încolo. „Vom continua să intensificăm acest sprijin, oferind consultanţi de nivel înalt în diferite domenii din Republica Moldova. Pe parcursul pregătirii Acordului de Asociere şi a implementării lui ulterioare, vom veni cu un program comprehensiv pentru fortificarea instituţională, care se cifrează la 41 de milioane de euro şi care se va referi şi la Procuratura Generală şi la alte instituţii din domeniul vizat", a comunicat Dirk Lorenz. Înaltul oficial a transmis felicitări şi din partea dnei Catherine Ashton, Înalt Reprezentant pentru Afaceri Externe al UE, în legătură cu faptul că Republica Moldova a ratificat Statutul de la Roma al Curţii Penale Internaţionale, specificînd că acest pas ne-a permis să închidem unul din capitolele pe calea negocierilor noastre privind Acordul de Asociere UE-RM şi să facem un pas înainte.

Deşi mesajele de felicitare s-au epuizat, atmosfera de sărbătoare a continuat, evenimentul dedicat Zilei Juristului culminînd cu un concert de voie bună.

Lilia STRÎMBANU

Primele case pentru sinistrații din Hîncești vor fi date în exploatare începînd cu 2 noiembrie

Casele pentru sinistrații din Hîncești vor fi date în exploatare începînd cu 2 noiembrie, așa cum a fost stabilit anterior. O declarație în acest sens a făcut premierul Vlad Filat. Acesta a ținut să precizeze că a primit deja planul de dare în exploatare a caselor și că lucrările de construcție decurg potrivit graficului de lucru.

El a mai spus că deși lucrările de construcție decurg în mod normal în zilele apropiate va merge la fața locului pentru a discuta și cu constructorii. Odată ce vor primi casele, sinistraților li se va repartiza și cîte 500 kg de cărbune și cîte 2 m^3 de lemn. Decizia a fost luată în ședința de marți, 19 octombrie, a executivului. Cărbunele și lemnele pentru fiecare familie de sinistrați vor fi distribuite în baza listelor prezentate de primăriile respective. Bunurile materiale eliberate din rezervele statului în conformitate cu hotărîrea respectivă se estimează la 1 100 mii de lei.

„Acest ajutor este necesar și el va fi oferit odată cu casele, fie procurate, fie construite pentru familiile sinistrate", a adăugat premierul moldovean.

Guvernul a modificat Hotărîrea cu privire la Comisia națională pentru lichidarea consecințelor inundațiilor

Modificarea ține de componența nominală a comisiei, prin excluderea din ea a miniștrilor degrevați din funcție în legătură cu implicarea în campania electorală și includerea viceminiștrilor respectivi. Totodată, Comisia națională pentru lichidarea consecințelor inundațiilor a fost învestită cu atribuții suplimentare, inclusiv cu dreptul de a adopta decizii privind alocarea mijloacelor bănești de pe contul special în scopul despăgubirii financiare pentru procurarea și repararea caselor de locuit pentru sinistrați și acoperirea pierderilor agricole de pe terenurile folosite pentru șantierele de construcții și cele afectate de inundații.

În cadrul ședinței de marți, executivul a mai aprobat o hotărîre potrivit căreia Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne i-au fost achitate cheltuielile efectuate pentru procurarea produselor petroliere, produselor alimentare și mărfurilor necesare folosite de salvatorii participanți la lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010.

Cabinetul de miniștri a alocat alte cca 2,9 milioane lei din Fondul de rezervă al guvernului pentru achitarea lucrărilor de reparație a sistemului de aprovizionare cu apă în satul Negrești, raionul Strășeni, în sumă de 2,4 milioane lei și pentru lucrările de construcție a anexei școlii din orașul Lipcani, raionul Briceni, în valoare de 487 mii de lei. Consiliile raionale Strășeni și Briceni, în calitate de beneficiari ai mijloacelor alocate, urmează să perfecteze în modul stabilit documentele pentru finanțarea acestor lucrări, iar Ministerul Finanțelor să aloce resursele financiare pe măsura prezentării documentelor confirmative.

Referindu-se la funcționalitatea cabinetului de miniștri în perioada campaniei electorale, Vlad Filat dă asigurări că acesta va fi efectiv.

„Depinde și ce vor spune magistrații de la Curtea Constituțională. Vreau să vă spun că guvernul va fi funcțional, capacitatea decizională va fi asigurată, în continuare țara va fi guvernată", a menționat Vlad Filat.

Acum două săptămîni, premierul a cerut miniștrilor implicați în campania electorală să revină la guvern, în caz contrar, Executivul nu va putea adopta hotărîri din lipsă de cvorum. Anterior, Filat a depus o sesizare la Curtea Constituțională prin care a cerut ca magistrații să se pronunțe dacă aceste prevederi ale Codului electoral contravin principiului constituțional al continuității puterii guvernului. Precizăm că toți miniștrii, viceminiștrii și conducătorii autorităților publice centrale care se regăsesc în listele electorale au degrevat din funcții. În total, 15 la număr.

S. C.

O stație de epurare nouă pentru penitenciarul din Rusca

Din acest an, penitenciarul pentru femei din Rusca are o nouă stație de epurare a apelor reziduale. Este vorba despre o inovație tehnologică în domeniul vizat nu doar pentru această instituție, dar pentru întreaga republică. Construcția stației a fost posibilă grație unui proiect elvețian.

În urmă cu 3 ani, penitenciarul nr.7 din Rusca a fost selectat pentru implementarea primei stații de epurare de acest gen, construită ca proiect pilot și ca teren experimental pentru cercetări. În timp ce în cîteva țări europene astfel de construcții există de ani de zile, pentru Moldova este totuși o noutate. Asemenea zone reprezintă de fapt o soluție de epurare simplă și ecologică a apelor uzate în localitățile rurale.

Avantajele inovației constau în faptul că: totul se face pe cale naturală, iar necesitatea intervenției pe parcursul exploatării este minimală. Dezavantajele tehnologiei presupun scăderea eficienței de epurare, totodată, stația necesită suprafețe de teren considerabile, ceea ce limitează numărul de consumatori. Construcția unei astfel de stații se estimează la 3 milioane de lei.

„Aș recomanda această tehnologie și pentru alte localități din Republica Moldova, pentru că ea este avizată de către Institutul de Ecologie și Geografie și respectiv este acceptată de țara noastră", a spus Gheorghe Șalaru, ministrul mediului.

În cadrul acestui proiect, a mai fost construit un sistem nou de canalizare cu lungimea de 700 m, la care au fost unite 50 de familii din satul Rusca.

Construcția stației, dar și a sistemului dat, au fost posibile grație unui proiect elvețian de apă și sanitație, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare, Agenția Austriacă pentru Cooperare tehnică, contribuind și guvernul în acest sens.

„Considerăm și sîntem convinși că un element al civilizației îl constituie condițiile în care se dețin persoanele private de libertate. O prioritate a guvernului a fost umanizarea condițiilor de detenție a persoanelor aflate în penitenciare. Este o onoare că proiectul pilot al unei stații de epurare modernă și inovatoare este deschisă la penitenciarul din satul Rusca, instituție în care sînt deținute femei. Este un început spuneam, pentru anul viitor vom purta negocieri cu partenerii noștri de dezvoltare pentru a iniția proiecte similare și în alte localități", a menționat Alexandru Tănase, ministrul Justiției.

Ministrul a mai subliniat că indiferent de gradul de gravitate pe care l-au comis și pentru care își ispășesc pedeapsa, deținutele rămîn a fi femei, care se vor întoarce în societate, la casele lor. În acest context, el a adăugat că din aceste motive eforturile guvernului au fost concentrate pentru a face mai ușoară viața persoanelor aflate în acest penitenciar.

De asemenea, Alexandru Tănase a mulțumit partenerilor de dezvoltare care s-au implicat în desfășurarea acestui proiect pilot și a comunicat că este un exemplu bun faptul cum s-a reușit îmbinarea interesului de a avea condiții decente pentru femeile deținute la Rusca cu posibilitatea de a conecta casele aflate în localitatea Rusca la această stație de epurare. În acest context, prin Ordinul Ministrului Justiției, în semn de apreciere pentru aportul adus la realizarea acestui proiect, dna Georgette Bruchez, directoare a Biroului de Cooperare al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, a fost decorată cu distincția „Crucea pentru Merit".

La eveniment a participat și Mihai Godea, deputat în parlament, care a ținut să menționeze că în cazul stației de epurare de la Rusca s-au îmbinat foarte bine interesele guvernului cu cele ale comunității. El a mulțumit partenerilor de dezvoltare pentru sprijinul oferit și investiția pe care au făcut-o în acest proiect inovativ pentru Moldova.

De asemenea, la eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Ministerului Mediului și ai organizațiilor donatoare.

Astfel, pînă în 2015 în Moldova ar putea să apară alte 10 stații de epurare de acest gen. În Penitenciarul nr.7 din satul Rusca își execută pedeapsa 264 femei.

S. C.

Serviciile medicale pentru persoanele în etate sînt inadecvate și se rezumă la spitalizare

Spectrul de probleme de sănătate care afectează populația vîrstnică impune reconfigurarea abordării serviciilor medicale. Astfel, în condițiile în care populația în etate are o stare a sănătății rea sau chiar foarte rea, Republica Moldova este cu mult sub media europeană la capitolul paturi de spital pentru persoane vîrstnice și medici specializați în domeniu – geriatri. În cele mai multe din raioanele republicii nu există medici cu specializarea primară în geriatrie, rolul acestora fiind îndeplinit de medicii terapeuți. Or, un pachet de servicii medicale de calitate pentru persoanele în etate nu înseamnă doar spitalizare, ci presupune o abordare mult mai complexă: tratament specific, nutriție adaptată la necesități, dar și gimnastică, masaj etc.

Către 2051 fiecare a treia persoană din Moldova va fi în etate

Către anul 2051, fiecare a treia persoană din Republica Moldova va fi în etate. Această evoluție se va răsfrînge în primul rînd asupra sistemului de sănătate, care, cel mai probabil, nu va face față presiunilor. Deși autoritățile par să fie interesate de a fortifica și de a adapta serviciile de sănătate la noile necesități pentru populația vîrstnică, deocamdată actele în vigoare nu stabilesc pachetul de servicii pentru această categorie de persoane.

Acestea sînt principalele concluzii ale celei de-a cincea ediții a Monitorului Social, „Necesități în dezvoltarea unui sistem național de asistență medicală pentru persoanele vîrstnice", prezentată de către IDIS „Viitorul". Monitorul Social reprezintă un produs trimestrial al IDIS, care apare cu suportul financiar al Fundației Friedrich Ebert.

Este nevoie de restructurarea serviciilor de sănătate

„Procesul de îmbătrînire demografică este complementat de dominarea din ce în ce mai acută a bolilor cronice, apariția maladiilor specifice vîrstelor înaintate, dar și creșterea numărului persoanelor cu dizabilități. Pentru a controla aceste procese, este nevoie de a restructura serviciile de sănătate oferite persoanelor vîrstnice.", a menționat expertul asociat al IDIS „Viitorul" în politici de sănătate, Andrei Mecineanu, care este și președintele Institutului de Sănătate și Asistență Medico-Socială din Republica Moldova.

O simplă analiză a proporției îmbolnăvirilor și mortalității populației vîrstnice, precum și a gradului de spitalizare a respectivei categorii de cetățeni demonstrează că infrastructura actuală nu poate asigura necesitățile acesteia, susține Andrei Mecineanu. „Pentru a furniza servicii geriatrice de calitate, e nevoie de un medic specializat – geriatru, dar și farmacolog clinic, psiholog, nutriționist, terapeut, asistent social etc.", a conchis sursa citată.

„Asistența medicală primară trebuie finanțată conform riscurilor de sănătate ale populației"

Studiul IDIS recomandă Ministerului Sănătății să modeleze o nouă paradigmă de finanțare, bazată pe necesitățile populației. De asemenea, e nevoie de a stabili o normă de paturi de spital și medici specializați pentru persoanele în etate, conform proiecțiilor demografice. O altă prioritate este crearea unui pachet de servicii pentru vîrstnici. Fiecare dintre aceste servicii trebuie să se regăsească în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală. Asistența medicală primară, la rîndul ei, trebuie finanțată conform riscurilor de sănătate ale populației.

Pentru a oferi o alternativă serviciilor publice de sănătate prestate vîrstnicilor, studiul sugerează elaborarea unor standarde minime de calitate în furnizarea respectivelor servicii pentru sectorul privat non-profit. Aceasta ar permite evaluarea, monitorizarea performanței, acreditarea serviciilor și finanțarea acestora de către Compania Națională de Asigurări în Medicină. Totodată, studiul insistă pe introducerea „legilor de procentaj" în finanțarea sectorului privat non-profit pentru furnizarea serviciilor medico-sociale. Astfel, pentru fiecare an fiscal, contribuabilii vor avea posibilitatea de a dispune asupra destinației unei sume, reprezentînd 1-2% din impozitul pe venit net anual impozabil, datorat pentru subvenționarea entităților non-profit. Or, aceste „legi de procentaj" nu generează cheltuieli suplimentare pentru părțile implicate și au fost implementate cu succes în țări membre UE, precum Ungaria, Slovacia și România.

S. C.

• La solicitarea cititorilor

Acordarea concediului suplimentar pentru unele categorii de persoane

Regulamentul privind modul de acordare şi plată a concediului suplimentar pentru unele categorii de persoane aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1419 din 15.12.2006 determină modul de acordare şi plată a concediului suplimentar de 14 zile calendaristice cu păstrarea salariului persoanelor, care s-au îmbolnăvit şi au suferit de boala actinică cauzată de avaria de la C.A.E. Cernobîl, invalizilor a căror invaliditate e în legătură cauzală cu catastrofa de la Cernobîl, în conformitate cu Legea nr. 909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecţia socială a cetăţenilor care au suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, precum şi colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi, conform Hotărîrii Guvernului nr. 575 din 2 septembrie 1992 “Cu privire la acordarea de înlesniri colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit, care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi”.

De plata pentru concediul suplimentar beneficiază persoanele indicate în articolul 6 din Legea nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 şi persoanele indicate în punctul 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 575 din 2 septembrie 1992, şi anume:

a) persoanele care s-au îmbolnăvit şi au suferit de boala actinică cauzată de avaria de la C.A.E. Cernobîl, precum şi invalizii a căror invaliditate e în legătură cauzală cu catastrofa de la Cernobîl, dintre care fac parte:

– persoanele (temporar îndreptate sau trimise în delegaţie) care au participat la lichidarea urmărilor avariei în zona de înstrăinare sau la alte lucrări la C.A.E. Cernobîl;

– militarii, angajaţii organelor afacerilor interne, supuşii militari recrutaţi în cantonamente speciale, cei care şi-au satisfăcut în perioada dată serviciul în Forţele Armate, în trupele şi organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne şi cele de căi ferate, în alte formaţiuni şi au fost antrenaţi la lucrări de lichidare a urmărilor avariei în zona de înstrăinare sau la alte lucrări la C.A.E. Cernobîl;

– persoanele care au venit în anul 1986 din zona de înstrăinare şi au dobîndit cetăţenia Republicii Moldova;

a^1) persoanele (temporar îndreptate sau trimise în delegaţie) care au participat în anii 1986-1987 la lucrările de lichidare a urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobîl, în zona de înstrăinare, precum şi militarii, lucrătorii organelor afacerilor interne, supuşii militari recrutaţi în cantonamente speciale, acei care şi-au satisfăcut în această perioadă serviciul în Forţele Armate, în trupele şi organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne şi cele de căi ferate, în alte formaţiuni militare şi care au îndeplinit lucrări de lichidare a urmărilor avariei în cauză în zona de înstrăinare;

a^2) persoanele (temporar îndreptate sau trimise în delegaţie) care au participat în anii 1988-1990 la lucrările de lichidare a urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobîl, în zona de înstrăinare, precum şi militarii, recrutaţi în cantonamente speciale, a cei care şi-au satisfăcut în această perioadă serviciul în Forţele Armate, în trupele şi organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne şi cele de căi ferate, în alte formaţiuni militare şi care au îndeplinit lucrări de lichidare a urmărilor avariei în cauză în zona de înstrăinare.

b) colaboratorii subdiviziunilor de risc deosebit (militarii şi angajaţii civili din rîndurile Forţelor Armate ale fostei U.R.S.S., ale trupelor şi organelor Ministerului Securităţii Naţionale, trupelor interne, trupelor de căi ferate şi ale altor formaţiuni militare, din rîndurile personalului de conducere şi ale efectivului de rînd ale organelor afacerilor interne) care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi şi au participat nemijlocit la:

– experimentarea armei nucleare în atmosferă şi a substanţelor radioactive de luptă, la aplicaţiile în cadrul cărora a fost folosită o astfel de armă, pînă la data încetării reale a acestor experimente şi aplicaţii;

– experimentările subterane ale armei nucleare în condiţiile unor niveluri de radiaţie depăşite şi ale altor factori distructivi ai armei nucleare;

– asamblarea armei nucleare (efectivele unor subdiviziuni);

– lichidarea avariilor la instalaţiile nucleare ale navelor de suprafaţă şi submarinelor, precum şi la alte obiective militare;

– experimentările subterane ale armei nucleare, executarea şi asigurarea lucrărilor de colectare şi îngropare a substanţelor radioactive.

Plata pentru concediul suplimentar se stabileşte de către angajator pe baza cererii depuse de către beneficiar, cu condiţia prezentării documentelor necesare.

La cerere urmează a fi anexate, în mod obligatoriu, următoarele documente în copie:

– buletinul de identitate, care confirmă cetăţenia Republicii Moldova;

– legitimaţia de participare la lichidarea consecinţelor avariei de la Cernobîl;

– certificatul eliberat de Consiliul republican de expertiză medicală a vitalităţii ce confirmă că stabilirea invalidităţii este cauzată de avaria de la Cernobîl;

– legitimaţia de colaborator al subdiviziunilor de risc deosebit.

Cererea, împreună cu documentele menţionate mai sus, se depune la locul de muncă pînă la 31 decembrie al anului respectiv. Angajatorul va calcula, în termen de 3 zile de la data primirii cererii, suma necesară pentru plata concediului suplimentar, conform Modului de calculare a salariului mediu, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004. Certificatul pentru fiecare beneficiar, autentificat în modul stabilit, cu specificarea datelor personale ale beneficiarului, numărul buletinului de identitate, numărul legitimaţiei, suma necesară pentru plata concediului suplimentar şi copia ordinului de acordare a concediului suplimentar se eliberează solicitantului.

Solicitantul va depune la Casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai cererea privind plata pentru concediul suplimentar, certificatul cu suma fixată pentru plată şi copia ordinului de acordare a concediului suplimentar. Casele teritoriale de asigurări sociale vor anexa demersul cu actele la dosarul personal al fiecărui beneficiar şi vor ţine evidenţa fiecărui tip de plată în parte. În baza documentelor prezentate, casele teritoriale de asigurări sociale întocmesc demersuri de plată şi le prezintă Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Guvernul a decis: Preţuri doar în lei şi fără cifre speculative pe produse

Executivul a aprobat recent o hotărîre prin care obligă agenţii eocnomici să prezinte corect preţurile produselor puse în vînzare şi doar în lei. În plus, se interzice publicarea preţurilor în scop „speculativ”.

De exemplu, pe o cutie de 3 kilograme se va indica preţul a 3 kilograme şi nu a unui kilogram, sau ambele, însă de aceleaşi dimensiuni. Acum, unii comercianţi indică preţul unui kilogram cu cifre mai mari, iar cumpărătorul deseori este indus în eroare şi la casă trebuie să scoată din buzunar de trei ori mai mult – costul întregii cutii.

Responsabilitatea pentru indicarea preţurilor o va purta vînzătorul şi va fi sancţionat administrativ, dacă va încălca regulile de comercializare a produselor.

Noua regulă nu se răsfrînge însă asupra tuturor produselor. Printre cele vizate se numără produsele de uz casnic, precum cele cosmetice, de lustruit pielea, încălţămintea, parchetul, metalele, sticla, produsele de spălat, vopsele, lacuri, solvenţi, produsele de lipit şi adezivi, cablurile, cuiele, geamurile, cimentul, varul, betonul, alte materiale de construcţie, textile şi panourile de izolaţie. La fel, noua hotărîre se răsfrînge asupra combustibilului, lemnului, cărbunelui, materialelor de grădinărit, hranei pentru animale şi păsări.

Decizia va intra în vigoare din 1 ianuarie 2011.

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Ne apropiem de campania electorală şi nu ştim cu precizie cum am putea să votăm fără a ne deplasa la locul de domiciliu. Cunoaştem că recent Parlamentul a modificat legislaţia electorală în această privinţă şi am dori sa ştim ce prevederi a introdus la acest capitol.

Un grup de studenţi, mun. Chişinău

Prin Legea nr. 216 din 17.09.2010 articolul 84 Codul electoral a fost completat cu două alineate conform cărora studenţii şi elevii cu drept de vot înmatriculaţi la instituţii de învăţămînt într-o localitate în care nu au viză de domiciliu sau de reşedinţă pot vota la orice secţie de votare deschisă în această localitate, fiind obligaţi să respecte următoarele condiţii:

a) să prezinte buletinul de identitate cu fişa de însoţire;

b) să prezinte carnetul de student cu înscrieri privind instituţia de învăţămînt la care sînt înmatriculaţi în localitatea respectivă;

c) să completeze şi să semneze o declaraţie pe propria răspundere. Alegătorii menţionaţi se înscriu în lista suplimentară, iar la rubrica „Notă” din această listă se indică instituţia de învăţămînt la care sînt înmatriculaţi”.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(octombrie 2010, nr. 39(346)

De la 1 noiembrie cetăţenii Moldovei vor putea perfecta vize de imigrare la ambasada SUA

De la 1 noiembrie vizele de imigrare pentru cetăţenii Moldovei vor putea fi perfectate la Ambasada SUA în Chişinău. Anterior pentru perfectarea lor cetăţenii RM erau nevoiţi să obţină viza românească şi să meargă la Ambasada SUA la Bucureşti.

Surse din cadrul Ambasadei SUA în RM au relatat că procesul de imigrare în SUA începe atunci cînd un cetăţean american sau un angajator american depune o petiţie în favoarea rudei sau angajatului său pentru stabilirea permanentă în SUA. Interviul pentru solicitarea vizei de imigrare este ultimul pas în acest proces. Odată ce viza de imigrare este aprobată, persoana poate să călătorească în SUA şi să devină rezident permanent.

Solicitanţii de viză de imigrare, ale căror dosare sînt în aşteptare la Ambasada SUA din Bucureşti, pot solicita transferul dosarelor la Chişinău trimiţînd un email la adresa VisasBucharest@state.gov prin care se va solicita finisarea procesului.

Din toamna anului 2011 Ambasada SUA va procesa şi dosarele cîştigătorilor loteriei anuale Diversity Visa Lottery (Loteria Green Card).

Pentru mai multe informaţii accesaţi pagina de internet a ambasadei http://moldova.usembassy.gov sau expediaţi un email la adresa electronică a Secţiei consulare chisinau-ca@state.gov.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea reprezentantului F&S „Internazionale-M", reprezentantului Primăriei mun. Chişinău, APLP 53/232, pentru data de 2 noiembrie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 12) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 3-1634/2010 intentată de Botezatu Radu şi alţii la cererea Primăriei mun. Chişinău, F&S „Internazionale-M" privind anularea autorizaţiei nr. 553/05 din 17.07.2005.

Judecător Nellea Budăi

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ancorid- Com", pentru data de 4 noiembrie 2010, ora 14.40, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL ,,Consonanţă" privind încasarea datoriei.

Judecător V. Orîndaş

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Nalvi-Com", pentru data de 5 noiembrie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Steaua-Impex" privind încasarea sumei de 1 118,17 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Carmiel Comerţ", pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Combinatul de Producţie ,,Prodcoop" privind încasarea sumei de 2 621 lei 84 bani.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Bagautdinova Nelea", pentru data de 25 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL ,,Ivaro" privind încasarea sumei de 4 584 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Riscom Computers", pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 9.45, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de Secţia Pază de Stat, Bălţi privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Maidan Andrei, pentru data de 2 noiembrie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Maidan Veronica privind desfacerea căsătoriei şi decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Vasilica Valerii, pentru data de 10 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Vasilica Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Busuioc

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Dacomlin", pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Chicu Petru privind încasarea datoriei şi penalităţilor.

Judecător Djeta Chistol

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Nastas Ion, pentru data de 5 noiembrie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-2101/2010 la cererea cet-lor: Vioară Tamara, Vioară Liliana, Vioară Corneliu către Vioară Valeriu, Vioară Mihai şi Nastas Ion privind înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Godoroja Ecaterina, a.n. 07.02.1967, cu domiciliul: Chişinău, str. Vasile Lupu nr. 55, apt. 23, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 509) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-2865/2010 intentată de ÎCS „Easy Credit" SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Aliona Danilov

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Condorachi Zinovia, pentru data de 26 octombrie 2010, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Plotean Denis privind încasarea datoriei.

Judecător I. Timofei

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Covalciuc Elena, pentru data de 29 octombrie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Iurie Potînga

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Duminica Serghei, pentru data de 5 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Suhih Valentina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Aliona Miron

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Meleşenco Lilia Mihail, a.n. 29.09.1968, domiciliată: Chişinău, str. D. Rîşcanu nr. 4, apt. 25, pentru data de 10 decembrie 2010, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Tolmaci Vladimir privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pazîna Veaceslav, pentru data de 22 decembrie 2010, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Bai Larisa privind apărarea dreptului de proprietate şi radierea vizei.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Popazov Olga, Lazăr Andrei, pentru data de 9 noiembrie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 12) în legătură cu examinarea cauzei civile intentată de cet. Popazov Ruslan privind partajarea bunurilor comune în devălmăşie a soţilor.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Maşcerovschi Alexandr, pentru data de 15 noiembrie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în procesul civil intentat de APLP 54/219 către Nicanorov Alexandru şi Maşcerovschi Alexandr privind încasarea datoriei.

Judecător Oxana Robu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Pastuşoc Svetlana, Pastuşoc Oleg şi Pastuşoc Alexandru, pentru data de 9 noiembrie 2010, ora 14.15, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 308) în calitate de pîrîţi în dosarul civil intentat de APLP- 54/220 şi SA „Termocom" privind încasarea a 16 586 lei.

Judecător S. Daguţa

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Gherjovan Ivan, Gherjovan Nina, Mazur Irina, pentru data de 16 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de pîrîţi în procesul civil intentat de APLP 54-220 privind încasarea datoriei.

Judecător Alexandru Spoială

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Socolova Ecaterina, Socolov Vitalii, pentru data de 17 noiembrie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de pîrîţi în procesul civil intentat de APLP 54-203 privind încasarea salariului şi repararea prejudiciului material.

Judecător Alexandru Spoială

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Maicaveranic" SRL, cu sediul: Edineţ, str. M. Eminescu nr. 1, apt. 5 şi cet. Ciuchitu Rodion, a.n. 21.10.1970 cu domiciliul: Chişinău, str. Aerodromului nr. 11/1, cămin şi str. A. Russo nr. 61/4, apt. 109, pentru data de 23 noiembrie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de debitor în cauza civilă intentată de BC „Moldindconbank" SA către Ciuchitu Rodion privind executarea dreptului de ipotecă.

Judecător Ion Bulhac

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dercaci Veaceslav Vasile, a.n. 08.05.1957, pentru data de 8 noiembrie 2010, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 317) în calitate de pîrît în procesul civil intentat de DPDC Ciocana privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ludmila Cernei

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Hreţu Ana, născută la 27.06.1976, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Crihana Veche, Cahul, pentru data de 12 noiembrie 2010, ora 12.00, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1383/2010 privind desfacerea căsătoriei intentată la cererea lui Hreţu Ştefan.

Pîrîtei i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtei în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător Vitalie Movilă

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Macarenco Nicolae Ion, născut la 23.10.1974, cu ultimul domiciliu cunoscut: Cahul, str, Trandafirilor nr. 19, pentru data de 12 noiembrie 2010, ora 12.30, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1366/2010 privind desfacerea căsătoriei intentată la cererea cet. Macarenco Aliona.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Vitalie Movilă

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Lungu Diana Vladimir, născută la 17 iulie 1985, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Borceag, Cahul, pentru data de 16 noiembrie 2010, ora 16.00, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 214) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1145/2010 privind încasarea pensiei pentru întreţinerea copilului minor şi stabilirea locului de trai al copilului, intentată la cererea lui Lungu Eduard.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Dmitrii Fujenco

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet. Fabian Serghei Ion, născut la 10.09.1978, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Colibaşi, Cahul, pentru data de 25 noiembrie 2010, ora 15.00, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1412/2010 privind încasarea datoriilor, intentată la cererea AEÎ „Colibaşi Credit".

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Vitalie Movilă

Aniversări

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Tatiana Macovei**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Radu Mandraburcă**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Oleg Chelaru**, doctor în drept, lector superior Facultatea de Drept USM; **Violeta Vişanu**, judecător Orhei; **Lilia Trocin,** judecător Făleşti; **Aliona Corcenco**, judecător CA Bălţi; **Stelian Teleucă,** judecător Botanica; **Nicolae Gordilă**, judecător CSJ; **Ştefan Starciuc**, judecător Cantemir; **Raisa Baţura**, procuror, şef-interimar CA Bender; **Andrian Bordian,** procuror interimar Sîngerei; **Anton Cardaniuc**, procuror Rîşcani, mun. Chişinău.

Mult stimaţi omagiaţi este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi
Revista Naţională de Drept

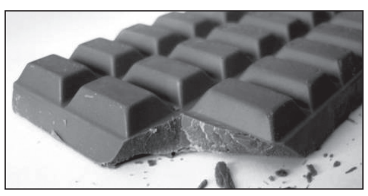
Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic

Tînăr condamnat la tăierea mîinilor, pentru că a furat ciocolată

Un judecător iranian a condamnat la amputarea mîinilor un om acuzat de furt de ciocolată şi cacao de la un magazin de bomboane.

„Avînd în vedere mărturisirea pîrîtului şi faptul că el a fost găsit vinovat de intrare prin efracţie, în conformitate cu Coranul, el merită să aibă mînile tăiate", a spus judecătorul la pronunţarea sentinţei.

Bărbatul, în vîrstă de 21 de ani, al cărui nume nu a fost făcut public, a fost arestat în mai, el fiind prins în trafic. În timpul arestului, poliţiştii au găsit asupra lui bani, ciocolată şi cacao.

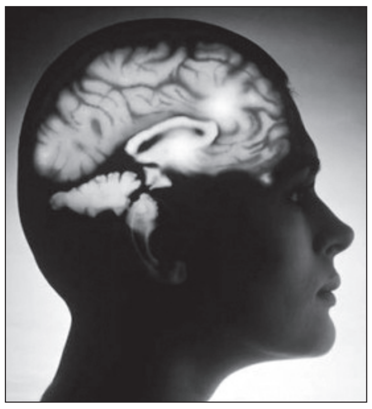
„După ce bărbatul a fost dus la secţia de poliţie, a fost raportat un furt de la un magazin de dulciuri".

Poliţiştii au susţinut că, ulterior, acuzatul a mărturisit furtul din magazin. În plus,faţă de amputarea mîinilor, învinuitulbărbatul a fost condamnat la şase luni de închisoare pentru distrugerea proprietăţii şi la şase luni pentru că s-a împotrivit arestului.

Astfel de condamnări de amputare a mîinilor sînt frecvent pronunţate în Iran pentru cei care au condamnări anterioare pentru jaf şi furt

Esti uituc? Creierului tău îi este sete

Ca sa funcţioneze corect şi la capacitate maximă, creierul nostru are nevoie în primul rînd de o hidratare corespunzătoare. De aceea, în momentul în care nu consumaţi suficientă apă, puterea de concentrare scade.

Oamenii de ştiinţă ne sfătuiesc să fim foarte atenţi cînd vine vorba de consumul de lichide. În momentul în care sîntem deshidrataţi, se instalează memoria pe termen scurt – acesta este şi motivul pentru care uităm multe lucruri de la o zi la alta.

Cea mai lungă perioadă care trece fără să ne hidratăm este în general în timpul nopţii, cînd dormim. Este adevarat că somnul nu ne deshidratează corpul atît de tare ca activităţile din timpul zilei, însă tot pierdem o cantitate semnificativă de apă din corp. Tocmai de aceea, în momentul în care ne trezim simţim nevoia de a consuma multe lichide.

Semnele deshidratării sînt: ameţelile, durerile de cap, oboseala, senzaţia de uscăciune a gurii, buzelor şi a ochilor.

Fiţi atenţi! Nu consumaţi apa doar cînd simţiţi că vă este sete, pentru că acesta este un semn că organismul este deja deshidratat.

CALEIDOSCOP

Este unic în lume

Pakistanezul Sain Mumtaz suferă de o boală congenitală, însă medicii nu au un diagnostic pentru el. Tînărul crede că a fost blestemat de Dumnezeu şi că este numai şi numai datoria lui să poarte greutatea acestui teribil blestem.

Doctorul Edwin Kirk, un cunoscut genetician australian, crede ca Sain este unic în lume. Nici un alt caz asemănător cu al său nu a fost pînă acum documentat.

În copilarie, Sain Mumtaz, acum în vîrstă de 19 ani, a fost diagnosticat cu sindromul Proteus, aceeaşi boală congenitală rară de care suferea şi Joseph Merrick sau Omul-Elefant. Cum însă sindromul Omului-Efefant afectează numai o parte a corpului, simetria diformităţilor lui Sain le sugerează doctorilor că tînărul suferă de o altă boală. Care este aceasta însă, nimeni nu a putut să spună cu certitudine.

După ce a fost consultat de echipa de specialişti condusă de Edwin Kirk, familia lui Sain a decis să refuze intervenţia chirurgicală propusă de acesta pentru a îndepărta o tumoare de la gît, care îi ameninţă viaţa. Tînărul speră acum că exerciţiile de respiraţie propuse de doctorul Kirk îl vor ajuta să-şi prelungească viaţa.

Sain îşi cîştigă pîinea cerşind pe străzile oraşului său natal, însă visează să îşi deschidă propria afacere.

A apărut priza prietenă cu apa

În mod normal prizele şi apa nu se înţeleg foarte bine, însă recent a fost inventată priza Wet Circuit care nu mai este periculoasă la contactul cu apa.

Noua priza concepută de către Wet Circuits, desemnată cea mai sigură priză din lume, poate fi stropită, udată, scufundată cu totul. Copiii nu mai sînt în pericol dacă îşi introduc degetele sau obiecte metalice, potrivit „Engadget".

Preţul noii prize este de 35 de dolari.

A mers pe sîrmă cu motocicleta la 185 de metri înălţime

Mustafa Danger a dorit să stabilească un record mondial, mergînd pe sîrmă cu motocicleta, la o înălţime de 185 de metri.

El nu a reuşit să îşi ducă planul la îndeplinire din prima, a doua încercare fiind cu noroc, însă.

Mustafa trebuia să parcurgă distanţa de 500 de metri, la o altitudine de 185 de metri, pe sîrmă cu motocicleta. La prima încercare au existat ceva probleme tehnice, se pare, fiindcă bărbatul a rămas pur şi simplu înţepenit. El a fost ajutat să ajungă la punctul final, dar nu s-a dat bătut şi a mai încercat o dată. Şi bine a făcut, pentru că a doua oară, Mustafa a reuşit să stabilească un nou record mondial, mergînd pe sîrmă, cu motorul, pe o distanţă de jumătate de kilometru.

Doi călugări budişti vor merge în genunchi 800 de kilometri

Cei doi călugări vor parcurge 800 de kilometri în genunchi, iar călătoria lor va dura aproximativ două luni.

Maeştrii Zhiyuan şi Hanliang vor merge în genunchi timp de două luni, vizitînd astfel cele 99 de temple din China. Drumeţia lor nu se va opri aici, cei doi îndreptîndu-se apoi către munţii Putuo, pînă la statuia lui Guanyin, zeiţa budistă a milostiveniei.

În timpul nopţii Zhiyuan şi Hanliang vor dormi sub cerul liber şi nu se vor înveli cu nimic, chiar dacă plouă sau e frig.

„Cei doi vor merge în genunchi şi la fiecare al treilea pas se vor opri şi se vor închina, în semn de respect faţă de zeiţă", a povestit unul dintre călugării care fac parte din acelaşi ordin cu cei doi temerari.

A fost descoperit mort, în casă, după 20 de ani

Un bărbat din Italia a fost uitat de toţi cunoscuţii vreme de 20 de ani, iar corpul mumificat al acestuia a fost descoperit în casa lui din satul Cadine din apropiere de Trento.

Corpul lui Francesco Vicentini, născut în 1927, a fost descoperit în casa abandonată, de un topograf venit să controleze acoperişul ce ameninţa să se prăbuşească.

Potrivit Agerpres, bărbatul era culcat pe un pat pliant, iar în buzunarele sale carabinierii au găsit lire italiene.

Francesco Vicentini, şofer de profesie, nu a mai apărut în sat după ce şi-a pierdut camionul într-un incendiu în urmă cu vreo douăzeci de ani.

Conform medicilor legişti, Francesco Vicentini a murit în urma unui infarct.

Un lucru sinistru s-a întîmplat şi în Japonia, unde un bărbat a fost ţinut în casă timp de 30 de ani de către familia sa pentru a beneficia de pensia acestuia.

Singura explicaţie pe care au putut să o dea rudele a fost că Sogen anunţase că vrea să trăiască o viaţă ca Buddha, să devină unul, şi din acest motiv se închisese în camera sa, în urmă cu 30 de ani. Nici ele nu au insistat foarte mult să vadă dacă bătrînul mai trăieşte.

Taxiuri care refuză să transporte bărbaţi au apărut şi la Chişinău

De rînd cu alte capitale mari, Chişinăul are acum un serviciu de taxi exclusiv pentru femei.

Este vorba despre o firmă deschisă recent, care îşi trimite maşinile doar la chemările femeilor. Spre invidia bărbaţilor, la volanul taxiurilor care au şi o culoare distinctă – roz, sînt exclusiv şoferiţe frumoase, obligatoriu îmbrăcate cu fuste scurte şi încălţate pe tocuri înalte.

Şi asta nu e tot, dacă la volanul maşinilor sînt femei, la dispecerat se află bărbaţi. Fetele au fost alese nu doar după criteriul frumuseţei. Înainte de angajare ele au fost supuse unor teste de inteligenţă.

Surorile care au deschis compania de taxi, spun ca s-au inspirat dintr-un film. Ele afirmă că au avut clienţi chiar din primele zile. Este şi firesc, spun ele, maşinile de culoare roz nu pot trece neobservate. De rînd cu femeile, şi unii bărbaţi s-au arătat impresionaţi de această idee.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 1885